

JAARVERSLAG 2022

1. VOORWOORD

In 2022 hebben we de coronacrisis achter ons kunnen laten. In het voorjaar werd alles weer zo ongeveer normaal, de bezoekers en medewerkers keerden terug.

De coronajaren hebben ook verandering gebracht. Thuiswerken is nu bijvoorbeeld voor een deel van de medewerkers onderdeel van de werkweek. Toch kiezen wij ervoor om weer zoveel mogelijk op kantoor te werken. Het directe contact levert meer op aan ideeën en onderlinge motivatie dan het digitaal werken.

In 2022 stonden beleidsmatig twee grote veranderingen centraal. In de eerste plaats de uittreding van het Rijk uit de gemeenschappelijke regeling. Aan het eind van het jaar hebben we geconcludeerd dat er goede afspraken liggen met Rijk en gemeente Groningen over de toekomst. De analoge collectie van het Rijk blijft in de Groninger Archieven. Daarnaast zijn goede financiële afspraken gemaakt over het beheer van de Rijkscollectie. De gemeente zal vanaf 1 januari 2025 de sterkste partner zijn in de regeling. Op de valreep van 2022 kwam het bericht dat de provincie in gesprek gaat over de intentie om toe te treden op 1 januari 2025. Dat zijn goede berichten.

De tweede aanstaande verandering is de verbouwing. Sinds enkele jaren wordt de verbouwing van de publieksomgeving en de kantoren voorbereid. Eind 2022 werden de eerste ontwerpen door architect INBO gepresenteerd. In mei 2023 zal de verbouwing starten.

In 2022 is ook de nieuwe huisstijl door het bureau RTRN ontwikkeld en hebben wij een merkkompas opgesteld, samen met het bureau G2K. Het merkkompas resulteerde onder andere in de vaststelling van onze merkwaarden: openheid, verbinding, deskundigheid en verrijking.

We kunnen terugzien op een goed jaar, zowel inhoudelijk als bedrijfsmatig. Een van de sterke kanten van de Groninger Archieven is de kwaliteit van de medewerkers. Een deskundige en gemotiveerde groep professionals die samen in een informele sfeer in de Groninger Archieven werken en zorgen voor een zo goed mogelijke dienstverlening aan het publiek.

2. BESTUUR

De samenstelling van het bestuur (dagelijks bestuur en algemeen bestuur) in 2022 was als volgt:

Voor het Rijk:

- dhr. drs. D. Mulder – bestuurslid (DB en AB)
- mevr. drs. I. Noordhoff – bestuurslid (AB)

Voor de gemeente Groningen:

- mr. K.F. Schuiling – voorzitter (DB en AB)
- dhr. B.N. Benjamins – bestuurslid (AB) tot juli 2022
- mevr. K. de Wrede – bestuurslid (AB) vanaf december 2022

Extern bestuurslid:

- dhr. drs. J.R. Honkoop (DB)

Het dagelijks bestuur kwam bijeen op 28 september. De geplande vergadering van 6 april kon wegens omstandigheden niet doorgaan. Het algemeen bestuur vergaderde op 23 juni en 9 december.

Het bestuur neemt de Governance Code Cultuur in acht. De Governance Code Cultuur biedt een normatief kader voor goed bestuur en toezicht in culturele organisaties.

De taken van het bestuur zijn voornamelijk gericht op het beleid, advisering en ondersteuning van de directie en de financiële controle.

Vaststelling van stukken en besluiten door het bestuur:

- Jaarrekening 2021
- Jaarverslag 2021
- Begroting 2023
- Jaarplan 2023
- Toepassing van de geavanceerde elektronische handtekening voor te ondertekenen stukken
- Verlenen van mandaat aan de directeur voor het gunnen van de opdrachten aan de te selecteren architect en adviseur voor het maximale bedrag van € 200.000,-
- Verlenen van mandaat aan de directeur voor het afsluiten van een bouwteamovereenkomst met de geselecteerde aannemer
- Lening van € 3.350.000,- bij de BNG Bank ten behoeve van de herinrichting van het gebouw Cascadeplein 4
- Lening van € 520.000,- bij de BNG Bank ten behoeve van de herinrichting van het gebouw Cascadeplein 4

Speciale punten van aandacht voor het bestuur in 2022:

- Verbouwing en herinrichting van de Groninger Archieven
- Uittreding van het Rijk uit de Gemeenschappelijke regeling RHC Groninger Archieven

In bijlage 1 wordt een overzicht gegeven van overige functies van de bestuursleden.

3. COLLECTIE

Archief

Verwerving

In 2022 registreerden we 354 aanwinsten. Dat zijn er 58 meer dan vorig jaar. De omvang van deze aanwinsten is 806 strekkende meter. Dat is fors meer dan de 363,4 strekkende meter van 2021.

De toename in het aantal meters komt voor een groot deel door de overbrenging van archieven door de provincie Groningen. Het betreft de archieven van het Provinciaal Bestuur en van provinciale diensten als de Dienst Zuiveringsbeheer en Provinciale Waterstaat, met een totale omvang van 635 m1.

Naast archieven ontvingen we ook veel losse documenten die we zullen toevoegen aan de collectie van het poparchief, de collectie van het Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen (OVCG), de fotocollectie, de audiovisuele collectie of de collectie fragmentarchieven.

Verwerving overheid

Van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ontvingen we verschillende archieven met een omvang van ruim 31 m1, waaronder dat van de Provinciale Raad voor de Bedrijfsontwikkeling in de Landbouw in de provincie Groningen en van de Landbouwhogeschool Groningen H.C. van Hallinstituut.

De gemeente Groningen bracht een serie dossiers van Bouw- en Woningtoezicht Ten Boer en archief van de gemeentepolitie Haren over. Daarnaast was er de overbrenging van de digitale concernbekendmakingen (1,18 GB).

Verwerving particuliere archieven

Er is een verwervingscommissie voor particuliere archieven, bestaande uit twee collectiebeheerders, van wie de een particuliere archieven verwerft en de ander coördinator inventarisatie is, het hoofd Collectie en de directeur. De commissie toetst het aanbod van particuliere archieven, documentatie en beeldcollecties en besluit over het wel of niet accepteren op basis van het verwervingsprofiel. Het kleiner aangeboden archiefmateriaal beoordeelt de collectiebeheerder particuliere archieven zelf en aanvullingen op bestaande archieftoegangen worden doorgaans ook buiten de commissie om aangenomen.

De verwerving van particuliere archieven heeft in 2022 op twee manieren plaatsgevonden. In de eerste plaats doordat mensen archiefmateriaal rechtstreeks aanbieden. Wekelijks wordt via telefoon en e-mail of rechtstreeks aan de receptiebalie van de Groninger Archieven contact met ons gelegd en archiefmateriaal aangeboden. In de tweede plaats is de collectiebeheerder particuliere archieven op actieve wijze achter archiefmateriaal aangegaan door contact te leggen met particulieren in de veronderstelling dat zij over archiefmateriaal beschikken dat een waardevolle aanvulling zou kunnen zijn op de bestaande collectie. Dit leidt doorgaans niet meteen tot het opnemen van archiefmateriaal in de collectie, aangezien deze particulieren over het algemeen nog actief zijn en hun archiefmateriaal zelf nog gebruiken of later mogelijk nodig hebben. Het gaat er hier dan veeleer om, om contact te leggen en een relatie te beginnen met een potentiële archiefvormer, in de hoop dat dit op termijn leidt tot het verwerven van hun archiefmateriaal.

Enkele voorbeelden hiervan: stichting Kladmuur die zich bezig houdt met de (geschiedenis van) graffiti in de stad Groningen en de cultuur en scene die daarmee verbonden is. Dat geldt ook voor het collectief Broedplaats de Campagne dat op het Suikerunieterrein in Groningen is gehuisvest en daar op termijn moet verdwijnen

vanwege de gemeentelijke ontwikkelingsplannen met de Suikerzijde. Beide staan positief tegenover het overdragen van hun archiefmateriaal op termijn.

Ook is er contact gelegd met iemand die bekend is met een deel van de activistische groepen en met de queergemeenschap in Groningen en die hiervoor als contactpersoon optreedt. Dat heeft een aantal relaties opgeleverd waardoor in de toekomst mogelijk archiefmateriaal verworven kan worden uit deze gemeenschappen.

In 2021 heeft de gemeente Groningen de hotspotlijst 2017-2020 vastgesteld. Hiermee worden archiefbescheiden behorende bij de geïdentificeerde hotspots veiliggesteld en bewaard. De Groninger Archieven werken in dit project samen met de gemeente door van iedere geïdentificeerde hotspot te proberen de bijbehorende particuliere archieven te acquireren.

Een van de vastgestelde hotspots betreft 'De impact van de aardbevingsproblematiek op de samenleving'. In 2022 is contact gezocht en gelegd met een aantal particulieren die met de aardbevingsproblematiek te maken hebben. Vanwege de impact van deze problematiek verloopt dit proces zorgvuldig en daarmee tevens behoedzaam. Dit kost tijd. We verwachten in 2023 hier meer concrete resultaten over te kunnen melden.

In 2022 sloten IJssalon Talamini en magazijn De Klomp in Groningen. Twee ondernemerszaken met een lange en bijzondere geschiedenis. Er is contact met de eigenaren gezocht, die welwillend staan tegenover overdragen van archiefmateriaal van hun nering.

Een voorbeeld waarbij wel meteen archiefmateriaal is verworven door actieve inzet is het onvoltooide manuscript en werkmateriaal van een boek over scheepswerven in het (verdwenen) buurtschap Gideon. De twee auteurs van dit boek overleden een aantal jaren geleden onverwacht en vlak na elkaar. Via een van de nabestaanden is het waardevolle archiefmateriaal van de auteurs verworven.

In 2022 is ook een begin gemaakt met het vermelden van de verworven aanwinsten van particuliere archieven in de nieuwsbrief 'Nieuw in de collectie' van de Groninger Archieven. Dit materiaal kan nu nog niet worden aangevraagd en ingezien. Dat kan pas na inventarisatie en publicatie. Het is echter wel belangrijk dat ondanks de beperking van de toegankelijkheid, onderzoekers en belangstellenden toch weten wat zich nog meer in de collectie van de Groninger Archieven aan particulier archiefmateriaal bevindt. Om hier letterlijk ook meer zichtbaarheid aan te bieden is naast het vermelden in de nieuwsbrief in 2022 ook een kleine selectie van recente aanwinsten telkens te zien geweest in een vitrine in de hal van de Groninger Archieven.

Tot slot enkele voorbeelden van in 2022 verworven archiefmateriaal: Vereniging Dorpsbelangen Thesinge, DZN (Dames Zwemclub Noorderbad), GIJS (Groninger IJshockey Stichting), Stichting Stolpersteine Schilderwijk, Noorderlicht (met hierin ook materiaal van het Gronings Fotokollectief), Niemeyer (British American Tobacco), Stichting Knelgevallen Superheffing, diverse kerkelijke archieven en archieven van families en personen, onder wie de nalatenschap van Gerhardus Boerma. Daarnaast zijn er ook veel kleine archiefjes verworven, soms slechts losse stukken zoals kasboeken, 18^e of 19^e eeuwse koopaktes, briefhoofden, brieven, documentatie over een speciale gebeurtenis (zoals een Zeppelinvlucht boven Groningen in 1932). Voorbeelden hiervan zijn familiearchief Deelman, archief van de Thomson Foundation, archief van het Groninger Apotheker Gezelschap, archief van de Groninger IJshockey Stichting (GIJS), archief van de christelijke basisschool te Stedum en archief van de Stichting Knelgevallen Superheffing.

Nieuwe toegangen

In 2022 kwamen voor het publiek 27 nieuwe toegangen gereed. De toegangen werden gepubliceerd op www.groningerarchieven.nl. Het nieuwe aanbod voor het publiek was zeer divers, bijvoorbeeld de archieven van de Dienst Onderwijs Cultuur Sport en Welzijn van de gemeente Groningen 1987-1999, het persoonlijk archief van de Hoogelandster dichter Jan Boer (1890-1983), het archief van het College van Bestuur van de Rijksuniversiteit 1961-1995, de archieven van de Hervormde gemeentes van Musselkanaal, Borgsweer en Termunten en het archief van het stad Groninger Willem Lodewijk Gymnasium.

Eind 2022 stonden in totaal 2.805 archieftoegangen online.

Materiële zorg

De afdeling Materiële Zorg conserveert en verpakt archieven, boeken, tijdschriften, kranten, kaarten, tekeningen, prenten, prentbriefkaarten, affiches, foto's en negatieven. Alle audio- en audiovisuele aanwinsten, ongeacht de drager (bijvoorbeeld fysiek op tape of digitaal), worden doorgegeven aan de afdeling Nieuwe Media, Beeld en Geluid die zorg draagt voor verdere conservering en verpakking. Het verpakte archief is een archief dat schoon en 'rein' is, op de juiste wijze verpakt, geëtiketteerd en in dozen opgeborgen met gebruikmaking van de juiste materialen die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen voor permanente bewaring.

Naast het verrichten van de reguliere verpakkings- en conserveringswerkzaamheden is de afdeling zich het afgelopen jaar blijven inzetten op professionalisering en de bevordering van integere beroepsuitoefening. Centraal hierbij stonden de ontwikkeling en verbetering van middelen en methoden voor preventieve conservering en de verbetering en borging van de kwaliteit van de werkprocessen op het gebied van preventieve conservering.

De naweën van de coronacrisis werkten het afgelopen jaar nog door bij de Groninger Archieven en ook de afdeling Materiële Zorg kon zich hier niet aan onttrekken. Tot maart werd amper iets verpakt omdat de archieven het gebouw niet mogen verlaten en dus niet via thuiswerk verpakt kunnen worden. In 2022 verpakte de afdeling Materiële Zorg 207 meter archief. Dit is weliswaar meer dan in het coronajaar 2021, maar nog aanzienlijk minder vergeleken met voorgaande jaren. De verpakkingsproductie werd nog ingeperkt doordat capaciteit ingezet is bij een Metamorfoze-project. Om in aanmerking te kunnen komen voor een subsidie om kerkarchieven te scannen, hebben de medewerkers van Materiële Zorg 59 meter archief gecontroleerd op schade en hiervan een registratie bijgehouden.

Ook in de aanstaande verbouwing heeft de afdeling Materiële Zorg het afgelopen jaar veel tijd en energie gestoken. Omdat de afdeling Materiële Zorg binnen de organisatie als een zogenaamde 'special' is benoemd, is er veel overleg en communicatie geweest met het projectteam Verbouwing over locatie, omvang en inrichting van atelier- en intakeruimte en werkplekken.

Het ontwikkelen van nieuwe verpakkingsmethoden is een vrijwel continu proces. Belangrijk is de vertaling en vastlegging hiervan in duidelijke werkinstructies zodat medewerkers zelfstandig en op een veilige manier het werk kunnen uitvoeren. Hiernaast kunnen werkinstructies helpen om de processen binnen de afdeling te verbeteren en te optimaliseren. Het afgelopen jaar is een in 2021 opgestelde verpakkingsinstructie archief en collecties toegepast en geactualiseerd. Daarnaast zijn een logboek 'insecten monitoring in het depot', een werkdocument voor het noteren van overgebleven ruimte in geplaatste archiefdozen en een document 'werkproces conserveringsatelier' opgesteld. Verder zijn werkinstructies vastgelegd over het meten van de zuurgraad en de toe te passen werkwijze bij schimmel op een archiefstuk. Ook is aandacht gegeven aan de

actualisering van het calamiteitenplan archieven en collecties; het streven is dit in de eerste helft van 2023 af te ronden.

Digitaal archief

Met de overbrenging van de Concernbekendmakingen van de gemeente Groningen en de migratie van datasets uit het Rijks e-depot heeft het team e-depot in 2022 de ingebruikname van de eigen e-depotvoorziening afgerond. Hoewel in 2022 ook de uitplaatsing van de Wet Werk en Inkomen Kunstenaars (WWIK) dossiers met de gemeente in gang is gezet, werden tijdens het traject reparatiewerkzaamheden ontdekt die de feitelijke overdracht hebben belemmerd. De werkzaamheden zullen in 2023 worden voortgezet, evenals andere (proef)overdrachten die de gemeente op haar roadmap heeft geplaatst. Het op peil houden van een continue aanvoer van datasets om over te dragen blijft lastig, mede door gewijzigde prioriteiten en keuzes bij de gemeente. Zo vervielen projecten voor de opslag van moederbestanden op LTO¹ en voor de overdracht van gegevens uit MS Teams.

Naast het uitvoeren van overdrachten heeft het team ook, in het kader van archiving by design, geadviseerd bij de inrichting van het informatiebeheer van de gemeente Groningen. Deze advisering vindt veelal plaats in afstemming met de archiefinspecteur, vanwege de overlappende c.q. aansluitende kennisgebieden. Zo werd het generieke metadataschema gereviseerd dat de gemeente opstelde op basis van MDTO (metagegevens voor duurzaam toegankelijke overheidsinformatie). Daarnaast werden adviezen uitgebracht in het kader van de aanbesteding van een nieuw DMS en de archivering van datasets. Op dit moment loopt nog een adviesvraag over de metadatering van digitale handtekeningen.

Het onderzoek dat we in 2021 uitvoerden naar de impact van Common Ground op onze dienstverlening en uitwerkten in enkele scenario's voor de doorontwikkeling van onze e-depotvoorziening werd begin 2022 besproken met de gemeente. Daarnaast verzorgden we hierover in het najaar een presentatie tijdens een themasessie van de architectuurcommissie van RHC's en Nationaal Archief. We verwachten in 2023 duidelijk te krijgen op welke van de benoemde scenario's we de komende jaren met de gemeente zullen inzetten.

Om de bestaande dienstverlening te borgen zijn in 2022 werkzaamheden gestart om deze te documenteren. De uiteindelijke doelen zijn om tot een conserveringsbeleid te komen en daarnaast tot een set aan documentatie voor zorgdragers (aansluitkit). In het kader daarvan werd een back-upbeleid opgesteld, het metadatabeleid herijkt en een start gemaakt met de vernieuwing van de producten- en dienstencatalogus.

De vorig jaar ingezette kennismaking met decentrale overheden werd voortgezet. De adviseur digitale informatie heeft inmiddels kennisgemaakt met de provincie, alle gemeenten, waterschappen en enkele gemeenschappelijke regelingen. Een aantal van hen toonde belangstelling voor een uitgebreidere presentatie over het e-depot of een toekomstige pilot. Met meerdere partijen is inmiddels gesproken over het uitvoeren van een quickscan, de dienst waarmee de Groninger Archieven een inschatting maken van de geschiktheid voor aansluiting op een e-depot. Voordat deze dienst daadwerkelijk kan worden aangeboden dient eerst een pilot met de gemeente Midden-Groningen begin 2023 te worden afgerond.

Om de kennisdeling binnen het regionale netwerk op gang te brengen werd in 2022 gestart met het organiseren van hands-on sessies. Het doel daarvan is om praktisch met onderwerpen aan de slag te gaan en op die manier onderwerpen rondom duurzame toegankelijkheid minder abstract te maken voor de betrokken ambtenaren in de provincie. Als onderwerp werd gekozen voor MDTO, de nieuwe metadastandaard voor

¹ Voorziening voor opslag van gegevens op fysieke tapes

decentrale overheden. Tijdens een drietal sessies werd deze aan 56 deelnemers middels praktische oefeningen geïntroduceerd. Ongeveer de helft van de deelnemers nam ook deel aan de herhaalsessie in november, waarin de praktische toepassing bij de gemeente Groningen en in ons e-depot werd toegelicht. Voor dat laatste was nodig dat de e-depotvoorziening werd ingericht voor het beheer en de presentatie van met MDTO gemetadeerde informatieobjecten.

Binnen het landelijke netwerk waren we onder andere actief in de zogenaamde koplopersgroep en de redactieraad MDTO, het ADI-netwerk, de architectuurcommissie van RHC's en Nationaal Archief en de landelijke gebruikersgroep van Preservica. Ook hebben we deelgenomen aan de reviews op de doorontwikkeling van DUTO. Voor meerdere RHC's werden presentaties verzorgd over onze ervaringen met de inrichting van een eigen e-depotvoorziening.

Dataopslag 2022

Op 31 december 2022 stonden er 224 TB aan gedigitaliseerde bestanden op onze netwerkschijven. Onze statische digitale bestanden bewaren wij gedeeltelijk op LTO-tapes. Op dit moment hebben we 50 TB aan akten van de burgerlijke stand en gemeenteverslagen en ongeveer 95 TB aan scans van audiovisueel archief. Wij hebben gebruiksexemplaren in Memorix Maior en bij De Ree staan. Op dit moment staat er 4.5 TB in Memorix Maior en 5.5 TB bij De Ree.

In 2022 is er voor meer dan 9 TB aan digitale bestanden bijgekomen op de scanafdeling.

Beeld- en geluidcollectie

De collectie beeld en geluid bestaat uit bewegend beeld, geluidsopnames en stilstaand beeld. De Groninger Archieven beheren en presenteren het Groningse beeldmateriaal en audiovisueel erfgoed. Het doel is om de collectie doorlopend te presenteren met een zo rijk mogelijke context en een zo hoog mogelijke kwaliteit op beeldbankgroningen.nl en filmbankgroningen.nl.

Aanwinsten film en video

Het aantal schenkingen blijft redelijk op niveau. Er komt nog steeds materiaal binnen van particulieren waaronder bijvoorbeeld ook zeer interessant materiaal uit de provincie uit de jaren '50 van de vorige eeuw.

In totaal zijn er 280 items geschonken door 51 inbrengers. Het gaat concreet om 159 Super8 films, 44 8mm films, 2 16mm films, 21 compact cassettes en 54 digitale items.

Van deze schenkingen springt de schenking van de heer Han Verbarendse eruit. Hij bracht een aantal 8mm films uit de Pekela's binnen. Op een van die films staat de verhuizing van het Gemeentehuis van Oude Pekela in 1956, op een ander het 100-jarig jubileum van Koerts Hout in 1954. In 1952 werd de installatie van Burgemeester Stolk gefilmd en werd de 200^e geboortedag van onderwijshervormer Hendrik Wester herdacht.

Digitalisering

Er werd veel gedigitaliseerd in 2022. Er werd een start gemaakt met de digitalisering van de audiocollectie op compact cassette van RTV Noord. Van dezelfde omroep werden ook magneetbanden gedigitaliseerd en werd een batch moeilijk zelf te digitaliseren open reel ½ inch banden gedigitaliseerd door Artisan Video uit Hilversum. Hun expertise op dit gebied is groot en ze hebben goed werk geleverd. Bij de kwaliteitscontrole hebben we geen afwijkingen gevonden. Verder is nog het vermelden waard dat de digitalisering van de OOG TV MiniDV bandjes een flink stuk is opgeschoten in 2022. Het valt te verwachten dat het digitaliseren van deze kwetsbare collectie van 1500 tapes (2007-2016) in 2023 is afgerond.

In getallen:

- 600 films – 150 uur
- 400 MiniDV tapes – 275 uur
- 52 DAT tapes – 52 uur
- 229 cassettes – 205 uur
- 83 magneetbanden – 36 uur
- 38 videotapes – 21 uur
- 182 Open Reel tapes – 88 uur

In totaal 1584 items – 827 uur aan materiaal gedigitaliseerd.

Gebruik materiaal

RTV Noord heeft ons materiaal 13 keer gebruikt in 2022, met onderwerpen als de autoloze zondag, onderwijsacties en gemeenteraadsverkiezingen. NDC Mediacombinatie en RTV Drenthe hebben enkele aanvragen gedaan, o.a. betreffende een terugblik op de novemberstorm van 1972.

Grootverbruiker van onze collectie is al jaren de beeldresearcher Gerard Nijssen. Ook in 2022 heeft hij veel materiaal aangevraagd voor de serie Nederland op Film van Omroep MAX, en voor Andere Tijden van de NTR. Een van de afleveringen van Andere Tijden was een fietsspecial, waar beelden in zitten van Ommelanderswijk (1938), Middelstum (1966) en Groningen (1934).

Streamingdienst Videoland maakte een Special over Prins Bernhard, waarvoor ook door Gerard Nijssen geput werd uit onze collectie en Arte maakt een internationale serie over WO2 in Europa, wederom met o.a. beelden uit onze collectie.

Verder hebben we nog aanvragen gehad van o.a. Provincie Groningen, Fontys Hogescholen, Holocaust Learning UK, Nieuwsuur NTR, OVCG, het MOW, Toekomst van Groningen, De Groene Amsterdammer en RTVeën.

In totaal zijn er door 54 organisaties, van lokaal tot internationaal, 178 films en filmfragmenten aangevraagd en gebruikt.

Het bereik op internet

Het totale aantal bezoeken op filmbankgroningen.nl is flink gestegen in 2022, te weten: 262.922 bezoeken door 55.931 unieke bezoekers. Zij bleven langer dan in 2021 op onze website hangen, en klikten door meer pagina's.

Op ons Vimeokanaal kwamen 8000 unieke bezoekers die 21200 keer een film aanklikten. Van deze films is al jaren de film over de Stuutsiekoorn winkel (<https://vimeo.com/manage/videos/51989717>) het best bekeken, in 2022 meer dan 9500 keer.

Daarna volgen een prachtige film van Jan Sportel over Schiermonnikoog van voor WOII, en de afleveringen van Gronings Erfgoed Live, een programma van de Groninger Archieven zelf.

Verder is ons materiaal ook beschikbaar op oorloginblik.nl en amateurfilmplatform.nl, waar onze collectie goed gevonden en bekeken wordt.

Stilstaand beeld

In 2022 hebben de Groninger Archieven weer een heel aantal schenkingen gekregen. Het betrof vooral foto's, fotoalbums en prentbriefkaarten, maar ook ander materiaal. Een aardige aanwinst waren drie ongedateerde aquarellen van het pand van Bossina aan de Sophiastraat 29 en de Oosterstraat 56-58 door W.B. van Marle. De panden aan de Oosterstraat zijn in de oorlog verwoest, maar in deze aquarellen zijn ze in vooroorlogse toestand weergegeven.

In 2022 is beeldmateriaal voor tentoonstellingen uitgeleend aan:

- Groninger Museum
- MoCa museum Noordwijk
- Fries Museum
- Fraeylemaborg
- Museum aan de A
- Menkemaborg
- Verhildersum
- Openluchtmuseum Het Hoogeland

Bibliotheek

In 2022 werden er titelbeschrijvingen van 563 boeken, 231 tijdschriften, 582 artikelen en 178 pamfletten aan de catalogus toegevoegd. Het verdwijnen van de coronamaatregelen heeft ervoor gezorgd dat de aantallen flink hoger liggen dan in de voorgaande jaren.

41 auteurs en uitgevers stuurden ons hun boek kosteloos toe. Of ze kwamen het persoonlijk overhandigen, dat was het afgelopen jaar gelukkig ook weer mogelijk.

Tussen al het beschreven materiaal zaten ook dit jaar bijzondere titels. Het sterk links georiënteerde blad Sicht bijvoorbeeld met als ondertitel 'Autonoom Gronings Krantje'. Tot afgelopen jaar was het in geen enkele bibliotheekcatalogus te vinden. Het laatste geldt ook voor 't Land onzer Toekomst, een mededelingenblad van de in Groningen gevestigde Protestants Christelijke Emigratie Vereniging. Eerder uit Nederland vertrokken Groningers deden in deze uitgave verslag van hun ervaringen en gaven advies aan mensen met emigratieplannen.

Beide titels zijn slechts enkele jaren verschenen en waren vrijwel onbekend bij onderzoekers. Ze bieden een boeiende blik in heel verschillende subculturen in verschillende periodes in de Groninger geschiedenis.

4. Publiek

Educatie

Na een periode van coronabeperkingen kon dit jaar weer 'ouderwets' fysiek gewerkt worden. Gelukkig pikte een aantal scholen vrijwel onmiddellijk de draad weer op. Logischerwijs kende dit ook een positief effect op het aantal leerlingen/studenten dat we binnen- en buitenshuis met geschiedenisonderwijs bedienen. Ook de terugloop in het aantal archiefbezoeken vanuit het beroeps- en voortgezet onderwijs van een jaar eerder verdween. De cijfers van het afgelopen jaar kwamen redelijk overeen met die van de jaren vlak voor de uitbraak van het virus.

WO2 dichterbij

De schoolontvangsten in het kader van de herdenking van de Tweede Wereldoorlog konden ook weer fysiek doorgang vinden. Zo'n 560 leerlingen uit groepen 7 en 8 van het basisonderwijs liepen onder begeleiding van medewerkers van OVCG, van de Groninger Archieven en studenten van het Menso Altingcollege een route door de stad. Daarbij werden onder meer de Folkingestraat, de Synagoge en de Grote Markt aangedaan.

Middeleeuwse Stad

In het kader van het project 'Culturele Mobiliteit in Groningen' verzorgden we samen met onze partnerinstellingen Museum aan de A, Pelstergasthuis en gemeente Groningen (afd. Monument & Materiaal) zowel in het voor- als najaar weer flink wat uitvoeringen van dit succesvolle educatieve programma. Ook nu weer leerden leerlingen uit groepen 5 en 6 van het basisonderwijs door middel van uiteenlopende doe- en luisteractiviteiten over verschillende facetten van het leven in de Middeleeuwse Stad. De in totaal circa 500 leerlingen kwamen samen met hun begeleiders voor het ochtendprogramma vanuit alle uithoeken van onze provincie naar de binnenstad.

Historische wandelingen

Zoals te doen gebruikelijk zijn ook dit jaar weer stads- en dorpswandelingen uitgevoerd langs historisch belangrijke plekken in de directe woonomgeving van scholen voor het primair onderwijs. Zo wandelden we samen met 10 en 11-jarigen van de Haydyschool door de wijk Helpman. Nieuw dit jaar was een historische dorpswandeling Haren die in samenwerking met de Hanzehogeschool (opleiding Pabo) door een stagiair tot stand kwam en waarmee we ongetwijfeld ook in het nieuwe jaar zullen gaan werken. De uitvoering dit jaar was samen met de groepen 7 van de Brinkschool.

Bitterzoet Erfgoed

Ook nieuw dit jaar was de start van een project over het Groningse slavernijverleden. Rond dit actuele en veelbesproken thema werken scholen samen met verschillende cultuur- en erfgoedinstellingen (o.a. Stichting Oude Groninger Kerken, stichting Noordstaat, Museum aan de A, Groninger Museum, Universiteitsmuseum, Groninger Archieven en het Discriminatie Meldpunt Groningen). Al deze organisaties bedachten, deels in onderlinge afstemming, verschillende programmaonderdelen voor eerstejaars leerlingen uit het VMBO. Door de Groninger Archieven werd voor gebruik in de klas een voorbereidende les gemaakt rond archiefstukken die vanuit tegengestelde perspectieven over dit onderwerp geschreven werden (multi-perspectiviteit). Tijdens de thematische depotrondleiding maakten de leerlingen kennis met het verhaal van de slavenjongen Rudolf van Bögél die in 1827 vanuit Suriname naar de dovenschool in Groningen werd gestuurd.

In het najaar bezochten in totaal 250 leerlingen van scholen uit Stad en provincie daarvoor ons gebouw.

Colleges RUG

In het afgelopen jaar werden door archiefmedewerkers colleges gegeven en werden zo'n 20 masterstudenten Landschapsgeschiedenis voor hun onderzoek naar boerderijen binnen de gemeente Bedum intensief door hen begeleid. Voor verschillende BA- en MA-

vakken binnen de studierichtingen Geschiedenis, Kunstgeschiedenis en Classical, Medieval en Renaissance Studies maakten circa 340 studenten kennis met onze collectie. De meesten verrichtten onderzoek in onze studiezaal.

Voor de minor Data Wise van de faculteit gedrags- en maatschappijwetenschappen werden wij gevraagd om vijf studenten van een opdracht rondom data te voorzien en dit te begeleiden. Van ons kregen ze de vraag om iets nuttigs te doen met onze collectie Groninger adresboeken, waar vaak adres, naam en beroep worden vermeld. Waar woonden de moeskers in Groningen, hoeveel mensen werkten in de tabaksindustrie, wie woonden er in mijn huis vroeger? Allemaal relevante vragen die aan deze bron kunnen worden gesteld. Wij hebben met deze opdracht van elkaar geleerd en studenten enthousiast gemaakt voor archief en regionale geschiedenis. We zetten de samenwerking met deze minor graag voort.

Educatie overig

Vorig jaar is met collega's van Tresoar en het HCL uit Leeuwarden en het Drents Archief besloten als noordelijke educatiemedewerkers jaarlijks bijeen te komen om elkaar te informeren en met elkaar te overleggen over onze verschillende activiteiten. Ditmaal was dat in Assen. In verband met de verbouwing van ons gebouw zal dat in 2023 weer in Friesland plaatsvinden.

Door de inzet van twee stagiaires, beiden afkomstig van de Hanzehogeschool (Pabo en Minerva), zijn educatieprojecten gemaakt en uitgevoerd voor het P.O. en H.B.O. Met de resultaten zullen ook de komende jaren leerlingen van die opleidingen aan de slag gaan.

Tijdens de door de RUG georganiseerde 'Kloosterkennismiddag' in klooster Ter Apel (4 november) vertelden wij over ons educatief aanbod rond de Middeleeuwen.

Door het jaar heen verzorgden we voor uiteenlopende groepen (w.o. jonge medewerkers van DUO en leden van de Christelijke Ouderenbond Groningen) enkele voordrachten en depotrondleidingen.

Maak Geschiedenispublieksprojecten

Open het Stadsbestuur

Net als in de voorgaande jaren werd ook in 2022 door de 115 deelnemers aan het Maak Geschiedenisproject Open het Stadsbestuur en de 7-koppige redactie weer driftig doorgewerkt aan het toegankelijk maken van oude handschriften uit het Groninger stadsarchief, 1594-1815. Dit leverde weer vele duizenden pagina's doorzoekbare stukken op. Het ging daarbij voornamelijk om 18e-eeuwse besluiten van Burgemeesters en Raad en aan hun gerichte verzoekschriften. Net als vorig jaar bleef een aantal vrijwilligers en projectdeelnemers zich bezighouden met teksten die handelen over de gebeurtenissen in het jaar 1672. Mede aan de hand van vondsten daaruit, schreven enkele deelnemers onder begeleiding korte artikelen (microgeschiedenissen). Deze werden gepresenteerd tijdens de Dag van de Groninger Geschiedenis en vonden ook hun weg naar de digitale Verhalenkaart van Jannes Tideman op kaart1672.nl.

Op initiatief van een projectdeelnemer werd een tweede subcommunity opgezet rond het thema LHBTIQ+. De deelnemers hielden zich bezig met het transcriberen van teksten die te maken hebben met de vervolging door de eeuwen heen van mensen op basis van hun seksuele geaardheid. De resultaten worden gebruikt voor onderzoek en kunnen worden gepubliceerd.

Ten behoeve van het schrijven van de microgeschiedenissen werden dit jaar enkele workshops (inclusief terugkommoment) georganiseerd waarin deelnemers werd geleerd kort archiefonderzoek te doen en daarover te schrijven. Verder werd een zomermiddag (30 juni) doorgebracht met tal van leuke en informatieve activiteiten voor onze

deelnemers en vonden zo nu en dan digitale spreekuren plaats. Contact met de deelnemers werd als vanouds verder onderhouden via onze nieuwsbrieven en ons intranet 'Plek' waar steeds meer uitwisseling van informatie tussen medewerkers en projectdeelnemers, maar vooral ook projectdeelnemers onderling plaatsvindt.

Het beeld van Groningen

In 2022 namen 37 mensen deel aan Het beeld van Groningen:

- Het beeld van Groningen: Persfotobureau D. van der Veen na afhechting (11)
- Het beeld van GVAV-Rapiditas (5)
- Het beeld van Magna Pete (21)

De Groninger Archieven bewaren miljoenen beelden die online niet raadpleegbaar zijn voor het publiek. Doel van Het beeld van Groningen is om daar verandering in te brengen. Dit doen we projectmatig door (deel)collecties digitaal beschikbaar te stellen aan een doelgroep van betrokkenen en geïnteresseerden. De informatie (Wat, Wie, Waar, Wanneer) die zij via een digitaal formulier aan de foto's weten toe te voegen, verwerken we met een redactie van vrijwilligers in de beschrijving bij de foto op beeldbankgroningen.nl. Daarmee verhogen we de vindbaarheid van de foto's voor het publiek.

In 2022 zijn er twee deelprojecten gestart onder de titel Het beeld van Groningen.

In juni startte Het beeld van GVAV-Rapiditas. In dit project voegen oud-leden van voetbalvereniging GVAV-Rapiditas informatie toe aan de foto's uit hun clubarchief. Inmiddels zijn er 800 foto's toegevoegd aan Beeldbank Groningen. In Dagblad van het Noorden verscheen een fotospread over het project.

In oktober presenteerden we Het beeld van Magna Pete in het Groninger Forum voor oud-leden van de eerste meisjesstudentenvereniging van Nederland, Magna Pete. 21 'Magna Petenten' gaven zich op voor ons project. Het publieksdeel van dit project gaat van start in de eerste helft van 2023, na afronding van de testfase van een digitaal formulier.

In de tweede helft van 2022 is ook gestopt met een project, namelijk Het beeld van Groningen: Persfotobureau D. van der Veen. Dat wil zeggen, de mogelijkheid om nog gegevens in te voeren via de website met Vele Handen is gestopt. Momenteel zijn ruim 8000 reportages gecontroleerd en toegevoegd aan Beeldbank Groningen, wat neer komt op ongeveer een kwart van de totale collectie. Met het restant van de collectie willen we verder na de afhechting van Vele Handen en de afronding van de testfase van een digitaal reactieformulier. In die zin zijn de projecten rondom GVAV-Rapiditas en Magna Pete ook te zien als een pilot voor een publieksproject rondom een omvangrijke fotocollectie die een brede doelgroep aanspreekt. Aandacht voor de collectie van Persfotobureau D. van der Veen creëren we nog steeds door middel van een wekelijkse fotorubriek in Dagblad van het Noorden. Ook plaatsen we wekelijks foto's op de Facebookpagina de Groningse Fotodoos (25.000 volgers).

Allegroningers

In 2022 werd door de vrijwilligers van allegroningers.nl hard gewerkt om de invoerachterstand die door corona was ontstaan in te lopen. Gewerkt werd aan het invoeren van gegevens uit burgerlijke stand-akten die in 2023 openbaar worden. Dat zijn de geboorteakten uit 1922, de huwelijksakten uit 1947 en de overlijdensakten uit 1972. Zoals gewoonlijk werden foutmeldingen verwerkt door Klaas Niemeijer, dat waren er dit jaar 3750.

Poparchief Groningen

In 2022 heeft het Poparchief 30 verschillende schenkingen ontvangen. Het gaat daarbij in totaal om zo'n 50 compact cassettes (onder meer demo's), 40 cd's en nog wat losse

geluidsdragers. Er zijn ook circa 175 affiches binnengekomen. Normaal gesproken is dat aantal veel hoger, maar vanwege de coronapandemie zijn er in 2021 nauwelijks concerten geweest. Concertaffiches die het Poparchief normaal gesproken ontvangt van het voorgaande jaar van podia als Vera en Simplon zijn in 2022 niet gebracht, waarschijnlijk omdat het er zo weinig zijn. Ze zullen naar verwachting in 2023 worden afgeleverd.

Het Poparchief heeft in 2022 veel fotomateriaal ontvangen. Mensen die reageren op onze website wordt actief gevraagd of ze beeldmateriaal hebben over onderwerpen op de website. Dat levert regelmatig (digitale) schenkingen van fotomateriaal op: de fysieke foto's gaan na scannen door de scanafdeling van de Groninger Archieven retour eigenaar, de bestanden mag het Poparchief gebruiken voor de eigen doeleinden.

Grafisch ontwerper Benne Holwerda schonk een grote hoeveelheid foto's die hij en Jan Eikenboom hebben gemaakt tijdens hun dienstjaren in cultuurcentrum De Oosterpoort en Stadsschouwburg. Een mooi overzicht van maar liefst 10 ordners gevuld met foto's, negatiefstroken en contactafdrukken van concerten aldaar, maar ook beelden van achter de schermen en de dagelijkse werkzaamheden. De exacte omvang is op dit moment nog niet duidelijk, maar het zal om zeker 1000 afbeeldingen gaan.

Enkele andere bijzondere schenkingen:

1. Jan Regterschot:
 - Ruim 200 foto's; programmaboekjes, documentatie van 4 Scholierendagen in de Evenementenhal, waarbij bands geformeerd op school de mogelijkheid kregen op groot podium op te treden voor een groot publiek van onder meer medescholieren;
 - Foto's van onder meer Chris Garrit, Mischa den Haring, William van der Laan (Rapalje) in hun puberjaren;
2. Michael Kopijn:
 - 8 democassettes van Welvaartsstaattapes;
3. Lucas Renkema (eigenaar Café Koster):
 - 46 affiches van optredens in zijn Café Koster;
4. Hanneke Dantuma, muzikant en voorvechtster feminisme in de jaren '80-'90:
 - Materiaal over (activistische) vrouwenbands waarin ze vanaf de jaren '80 speelde: 1 fotomap over Claire Obscure; 3 dozen met info per act Claire Obscure, Wonder Woman en het Vrouwen Songfestival; 1 USB met 4 nr's en fotomateriaal;
5. Robb Kauffman, muzikant en organisator van concerten vanaf jaren '60:
 - Ruim 200 foto's van de Groninger punkband Subway, waarin hij speelde;
6. Marcel Roelofs, grafisch ontwerper Grand Theatre:
 - Alle affiches van concerten in het Grand Theatre in de jaren '80-'90. Schenking is uit 2021, maar pas verwerkt in 2022 vanwege coronapandemie;
7. Ad Kooi, gitarist sinds de jaren '60 in tientallen bands:
 - Fotoalbum met foto's, flyers, documentatie van zijn lange carrière, die begon in de jaren '60.

Gebruik materiaal

Foto's uit de collectie van Poparchief Groningen, maar ook muziekgerelateerde foto's van de Groninger Archieven zijn onder meer gebruikt in 'Street, het boek', een boek over de periode voorafgaand aan het gelijknamige eerste album van Herman Broods Wild Romance in de periode 1976-1978, geschreven door Meijer ten Zijthoff.

Vrijwilligers

Het Poparchief is een publieksproject dat in 2022 bestond uit zo'n 15 actieve projectvrijwilligers en projectdeelnemers, van wie het merendeel wekelijks een dagdeel of meer besteedt aan werkzaamheden binnen het Poparchief. Dat kan gaan om het schrijven van de geschiedenis van een act, podium, festival en dergelijke; een biografie

van een persoon in het poparchief; het verwerken van reacties op de website en onderhouden van contacten met het publiek via Facebook en Twitter; het verwerken van schenkingen in de database; het beschrijven en ontsluiten van dergelijke schenkingen.

Een bijzonder project binnen het Poparchief is het koppelen van personen, die betrokken zijn bij de totstandkoming van een muziekrelease (demo, single, EP, album) uit de collectie van het Poparchief. Denk daarbij aan de muzikanten en gastmuzikanten, maar ook de producers, studietechnici, hoesfotografen en -ontwerpers. In 2021 verwerkte vrijwilliger Johan Sijtsma al de vinylsingles, in 2022 de democassettes en de vinyl albums. Eind 2022 is hij begonnen met de cd's.

Omvang website

Door alle aanvullingen, opmerkingen en bewerkingen in de database zoals hierboven beschreven, is deze en de daaraan gerelateerde website enorm gegroeid in 2022:

	2021	2022	Toename	Percentage
Acts	3.342	3.828	486	115%
Personen	8.645	10.110	1.465	117%
Releases	3.237	4.066	829	126%
Podia	304	315	11	104%
Labels	494	752	258	152%
Organisaties	195	414	219	212%
Festivals	174	186	12	107%
Festivaledities	432	498	66	115%
Optredens	506	550	44	109%
Afbeeldingen	9.570	10.431	861	109%
Totaal	26.899	31.150	4.251	116%

Onze projectdeelnemers

In 2022 werkten circa 160 projectdeelnemers in de Groninger Archieven aan onze publieksprojecten Maak Geschiedenis. Zij werden begeleid door onze publieksadviseurs en projectvrijwilligers (redactieleden van de projecten). Onze publieksadviseur Rixt Zuidema is aangesteld als aanspreekpunt voor de begeleiding en werving van de projectdeelnemers.

In 2021 is de online omgeving Plek #maakgeschiedenis gelanceerd. In 2022 is deze website verder uitgebouwd. Op deze website zijn groepen gevormd van de verschillende (deel)projecten. Er worden vondsten gedeeld, vragen gesteld, nieuws en activiteiten gedeeld. De website wordt door zo'n 125 projectdeelnemers/projectvrijwilligers gebruikt.

Er wordt aan de projecten gewerkt in de studiezaal of vanuit huis. Iedere laatste vrijdag van de maand wordt het Maak Geschiedenis koffie-uurtje gehouden. Tijdens deze activiteit worden vragen gesteld over de projecten, maar bovenal is het een manier om elkaar informeel te ontmoeten.

We zijn voornemens om vanaf 2023 elk jaar een interessant evenement te organiseren om de projectdeelnemers te bedanken voor hun inzet en hen te blijven enthousiasmeren voor regionale geschiedenis en onze bijzondere collecties.

Voor de werving van nieuwe projectdeelnemers wordt samengewerkt met Link050 (www.vrijwilligersgroningen.nl), contactpersonen van gemeente Groningen/WIJ teams en

loopbaancoaches. Ook worden er projecten opgezet met externe partijen zoals een deelproject van Het beeld van Groningen met Magna Pete.

Dag en Maand van de Groninger Geschiedenis

Rampjaar 1672

In overeenstemming met het thema 'Wat een Ramp!' van de Nationale Geschiedenismaand stond het Rampjaar 1672 ook centraal op 1 oktober tijdens de Dag van de Groninger Geschiedenis (DGG). De titel van de dag was 'Er staat een bisschop voor de stad'. Daarbij ging de aandacht uiteraard volop naar het Beleg van Groningen en het daaropvolgend Ontzet. Centraal daarbij stond de kaart die Jannes Tideman van die strijd maakte. Deze kaart, 71 cm hoog en 258,5 cm breed, bevindt zich in onze collectie. In de vorm van een enorme reproductie was de kaart als blikvanger van de tentoonstelling 'Stad houdt Stand' al enkele maanden in het Groninger Museum te zien geweest. In samenwerking met een medewerker van dat museum werden eerder de daarop voorkomende teksten getranscribeerd. Tijdens de DGG werden in het museum door ons speciale rondleidingen verzorgd waarbij punten op die 'verhalenkaart' nader werden toegelicht. Ook vond die dag de lancering plaats van de speciale website kaart1672.nl die in opdracht van de Groninger Archieven rond diezelfde kaart van Tideman werd gebouwd. Deze bevat veel data en verhalen over het strijdgewoel en het leven in de stad ten tijde van het beleg. Het is de bedoeling om de gegevens de komende jaren aan te vullen en verder uit te bouwen.

Verder waren er, zoals te doen gebruikelijk, die dag in ons gebouw lezingen, een toneelstuk, workshops, rondleidingen, presentaties van waterschappen (Hunze en Aa's) en gemeentearchieven (Eemsdelta, Midden-Groningen, Westerwolde, Westerkwartier en Het Hogeland) en kon het publiek kennis maken met (het werk van) enkele van onze Maak Geschiedenis-projectdeelnemers.

In het kader van 'Oktober Kindermaand' kwamen op 19 oktober een tiental kinderen naar ons gebouw om een ridderorde te maken.

Overige publieksactiviteiten

Tentoonstellingen en presentaties van stukken

In ons gebouw werden in 2022 kleine presentaties getoond van aanwinsten in onze collectie en van stukken rondom het jaar 1672. Er werden veel bruiklenen geleverd aan het Groninger Museum voor de grote overzichtstentoonstelling 'Stad houdt Stand' in het kader van de 350-jarige herdenking van het Rampjaar.

Open Monumentendag

In samenwerking met de beheerders van het Regulateurshuisje op het terrein van de voormalige gasfabriek is op zaterdag 10 september tweemaal een voorlichtingsbijeenkomst gehouden over het doen van historisch pandonderzoek. Daarnaast werden onder begeleiding van archiefmedewerkers stadswandelingen gemaakt over het Ciboga-terrein en het Ebbingekwartier. In totaal deden hieraan zo'n 150 belangstellenden mee.

Gronings Erfgoed Live

In het voorjaar van 2022 maakten we iets nieuws: Gronings Erfgoed Live. De formule is eenvoudig: een hedendaagse talkshow over historische onderwerpen. Presentator Dineke van der Wal had mensen aan tafel en ging in gesprek over wat er leeft, wat er speelt en wat nieuw is. Niet alleen in de Groninger Archieven, maar ook in de rest van de Groninger erfgoedwereld. Bezoekers zitten aan tafel, collega-archiefinstellingen, historische verenigingen en bijvoorbeeld musea waarmee we samenwerken. Wendy Kolkert maakte korte items op locatie, onder andere over onze Maak

Geschiedenisprojecten en ook hadden we elke week een fotocolumn en lichtten we filmbeelden uit onze collectie toe.

Podcast 'Bommen Berend' en de weekjournalen van het Beleg van Groningen

Gedurende de zomermaanden werd via 6 weekjournalen op onze website en via dagrapporten op sociale media het verhaal verteld van het Beleg en het uiteindelijk Ontzet van de stad Groningen op 28 augustus zoals dat 350 jaar geleden gebeurde. De teksten daarvoor waren gebaseerd op de verschillende historische verslagen die er van deze slag bestaan.

In een 10-delige podcast, uitgezonden via Spotify en ook te beluisteren via de interactieve verhalenkaart op kaart1672.nl, vertelden we, muzikaal omlijst, het verhaal van de opzienbarende opmars en dramatische aftocht van de troepen van de Bisschop van Munster.

De afleveringen van de podcast, een samenwerking tussen het Groninger Museum en de Groninger Archieven, zijn te beluisteren via Spotify:

https://open.spotify.com/show/1NEYqL6hozWRP0gS29geu3?si=z_28nsWLQ--dmjSqBFVqOO&nd=1

Collectie Groningen

Met het fotograferen en beschrijven van 10 van onze archiefschatten kwam dit jaar onze presentatie voor de Collectie Groningen (collectiegroningen.nl) gereed.

5. Onderzoek: Studiezaal en internet

Studiezaal

Bezoekers en bezoeken

Na een laatste coronarestrictie in januari was de studiezaal weer normaal geopend. We telden 6070 bezoekers, die samen 24.954 stukken raadpleegden. Daarmee zijn de cijfers weer aardig op weg naar die in de periode voor de coronabeperkingen.

Geraadpleegde archieven

De meest geraadpleegde toegangen in 2022 waren net als het voorgaande jaar de Bouwdossiers, Bibliotheek en het Kadaster, gevolgd door het Stadsbestuur. Opvallend is daarna de vermelding voor 'Hoge Justitiekamer en andere rechterlijke instellingen 1444-1811', een toegang die vorig jaar ver buiten de top 10 viel. Dit heeft te maken met een onderzoek dat het afgelopen jaar is uitgevoerd.

Ook valt op dat de collectie van het Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen (OVCG) veel gebruikt wordt.

In het algemeen valt uit de cijfers af te leiden dat na de tijd dat de studiezaal wegens corona gesloten was, er weer volop bezoekers kwamen. De top 10 meest opgevraagde toegangen gaven alle een grote stijging te zien, met als uitzondering het Kadaster waarvan het aantal opvragingen gelijk bleef.

Net buiten de top 10 vallen enkele toegangen met de archieven van notarissen uit de 19^e en begin 20^e eeuw. Waar deze toegangen voorheen slechts incidenteel werden opgevraagd, zorgde onderzoek ervoor dat ze ieder ruim 200 keer werden opgevraagd.

De tien meest geraadpleegde archieven in de studiezaal in 2022

Het gaat hier om het aantal aanvragen van bezoekers in de studiezaal

1.	Bouwdossiers gemeente Groningen, 1878-1992	5.757
2.	Bibliotheek	2.067
3.	Kadaster	919
4.	Stadsbestuur van Groningen, 1594-1815	840
5.	Hoge Justitiekamer en andere gewestelijke rechterlijke instellingen 1444-1811	738
6.	Gewestelijke Besturen in Groningen 1798-1814	590
7.	Gedeputeerde Staten van Groningen, 1814-1942	505
8.	Staten van Stad en Lande, 1594-1798	332
9.	Verzameling documenten Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen (OVCG), 1935-2001	290
10.	Gerechten in Fivelingo, 1560-1811	226

Raadplegingen online

Het aantal raadplegingen van stukken online is in 2022 afgenomen. Het aantal raadplegingen in de studiezaal is toegenomen. De opheffing van de coronamaatregelen heeft daar invloed op gehad.

De toegangen die het meest online benaderd werden zijn de Bouwdossiers en het archief van kunstenaarsvereniging De Ploeg. Verder werd er veel gezocht op afbeeldingen en foto's, evenals op de systeemkaarten met gegevens van verzetsbetrokkenen van het OVCG.

De tien meest geraadpleegde archieven op www.groningerarchieven.nl in 2022

Het gaat hier om het aantal opgevraagde inventarisnummers op de website

1.	Bouwdossiers gemeente Groningen, 1878-1992	215.055
2.	De Ploeg en het naoorlogs modernisme	213.411
3.	Foto's en prentbriefkaarten	150.276
4.	Systeemkaarten van verzetsbetrokkenen	125.991
5.	Bibliotheek	85.655
6.	Stadsbestuur van Groningen, 1594-1815	36.489
7.	Stadsbestuur van Groningen, 1246-1594	28.469
8.	Gerechten in het Oldambt, 1596-1811	26.745
9.	Verzameling documenten Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen (OVCG)	22.551
10.	H.N. Werkman	21.674

Externe uitleningen

De overheidsarchieven worden door verschillende overheidsdiensten regelmatig opgevraagd. In 2022 ging het in hoofdzaak om de volgende uitleningen, met een vergelijking met 2021.

	<u>2021</u>	<u>2022</u>
Gemeente Groningen	645	698
Rechtbank Noord-Nederland	18	17
Waterschap Noorderzijlvest	65	40
Provincie Groningen	10	23
Groningen Seaports	-	3

6. Internet

In 2022 was de belangstelling voor de websites iets minder dan in 2021. Opvallend is het lagere aantal bezoekers voor www.allegroningers.nl. De gemiddelde bezoektijd van deze website bleef wel hoog, gemiddeld 21 minuten per bezoek. Op allegroningers.nl wordt onderzoek gedaan en de andere sites worden vooral gebruikt om informatie op te halen. De onderzoekstijd voor de beeldbank was bijvoorbeeld 5 minuten.

	2018	2019	2020	2021	2022
<i>www.groningerarchieven.nl</i>					
bezoekers	117.450	135.800	172.720	158.054	154.288
bezoeken	201.400	237.815	294.290	265.468	261.692
<i>www.allegroningers.nl</i>					
bezoekers	107.000	102.000	111.000	106.000	95.900
bezoeken	446.000	421.000	474.000	436.000	371.000
<i>www.beeldbankgroningen.nl</i>					
bezoekers	108.000	143.000	207.000	222.000	211.000
bezoeken	190.000	241.000	332.000	343.000	311.000
<i>www.poparchiefgroningen.nl</i>					
bezoekers	34.000	27.000	15.776	41.972	79.000
bezoeken	40.777	27.305	18.292	51.653	94.000
<i>www.groningerkentekens.nl</i>					
bezoekers	-	-	8.583	-	7.000
bezoeken	9.000	13.000	13.903	13.500	11.220
<i>www.filmbankgroningen.nl</i>					
bezoekers	-	16.124	53.509	71.784	55.931
bezoeken	-	18.206	110.812	203.944	262.922

7. Publiciteit en communicatie

Stemlocatie

Op woensdag 16 maart waren de gemeenteraadsverkiezingen. De Groninger Archieven fungeerden op deze dag ook als stemlocatie. Tussen 7.30 en 21.00 uur konden inwoners van de gemeente Groningen in ons gebouw hun stem uitbrengen.

Start verbouwingscommunicatie

Ruim voor 2022 zijn er plannen gemaakt om te gaan verbouwen. In 2022 zijn deze plannen concreter gemaakt met diverse gesprekken met medewerkers en een Plan van Eisen. Er is door het jaar heen op verschillende momenten en manieren gecommuniceerd met alle medewerkers. Door middel van (afdelings)overleggen, medewerkersbijeenkomsten, nieuwsbrieven en Plekberichten.

Werken aan nieuwe huisstijl

In 2021 hebben we een merkkompas laten opmaken waarin staat wie wij zijn, waar wij voor staan en wat onze merkwaarden zijn. Dit merkkompas is in principe een blauwdruk voor alles wat wij doen en hoe wij ons presenteren, zowel intern als extern. Het wordt gebruikt in de verbouwing en het is ook een basis waarop we afgelopen jaar met ontwerpbureau RTRN in zee zijn gegaan. Zij hebben met ons een nieuwe huisstijl ontworpen. In 2023 gaan we deze verder uitwerken en over naar de nieuwe huisstijl.

Persaandacht

Verschillende items kregen aandacht op RTV Noord, OOG TV en in Dagblad van het Noorden:

- Samenwerking aan website krant-en-fotos.nl – maart 2022
- Interactieve verhalenkaart beschikbaar op kaart1672.nl – april 2022
- Podcast Bommen Berend – juni 2022
- Archief ijshockeyclub naar Groninger Archieven – 14 juli 2022
- Heerepoort - Photoshop avant la lettre - 30 augustus 2022
- Eerste digitale archief op de digitale plank - 4 november 2022

Cijfers sociale media

	2018	2019	2020	2021	2022	
Digitale nieuwsbrief	1.796	2.064	2.181	2.184	2.371	<i>abonnees</i>
Facebook	3.669	4.110	4.732	5.611	6.324	<i>likes</i>
Twitter	2.592	2.735	2.887	3.141	3.390	<i>volgers</i>
Linkedin	452	533	744	910	1.177	<i>volgers</i>
Instagram	981	1.270	1.681	2.161	2.658	<i>volgers</i>
YouTube	-	-	106	190	236	<i>volgers</i>

De top 3 van de meest bekeken items op Facebook

1. 13 oktober: British American Tobacco Niemeyer (1819-2022), bereik: 22.300
2. 28 november: Op volle kracht met halve vracht (rubriek Het beeld van Groningen in DvhN), bereik: 18.700
3. 6 november: Volkstuinencomplex Piccardthof (rubriek Wonen in Groningen), bereik: 18.600

De top 3 van de meeste bekeken items op Instagram

1. 13 november: Novemberstorm 1972 (samenwerking met Drents Archief), bereik: 2.000/177 likes

2. 25 december: Wonen aan boord (rubriek Wonen in Groningen), bereik: 1.300/56 likes
3. 18 december: Wonen in de stal (rubriek Wonen in Groningen), bereik: 1.300/105 likes

Op 6 november zijn we gestart met de nieuwe rubriek Wonen in Groningen. Deze rubriek werd al gauw een populair onderdeel op onze sociale media. Vermoedelijk omdat de foto's veel herinneringen oproepen bij ons publiek. Daarnaast hebben we ons meer gericht op Instagram stories om onze bezoekers een kijkje te geven in onze werkzaamheden en om te laten zien hoe bijzonder onze collectie is.

Nieuwsbrieven

Verstuurd vanuit Groninger Archieven: 20 nieuwsbrieven. Dit jaar stonden de nieuwsbrieven veelal in het teken van Gronings Erfgoed Live en 350 jaar Groningens Ontzet. Elke twee maanden laten we zien wat er nieuw beschikbaar is gekomen in onze collectie. In januari staat deze nieuwsbrief in het teken van Openbaarheidsdag, wat is er dit jaar openbaar geworden, nadat het zoveel jaar niet openbaar mocht zijn. Vaak is dit vanwege privacyredenen.

Google Grants

Ook in 2022 maakten we gebruik van Google Grants om de Groninger Archieven via de zoekmachine Google sneller naar voren te laten komen met advertenties. Deze advertenties worden gemaakt op zoekwoorden, waarop wij verwachten gevonden te worden. Sommige liggen voor de hand, andere iets minder. Het bedrijf INTK helpt ons daarbij om geschikte advertenties te maken bij de verschillende zoektermen.

Publicaties

Onze gebruikers verwerken hun resultaten op allerlei manieren: publicaties, lezingen, webpresentaties en activiteiten. In veel dat er op regionaal cultuurhistorisch gebied gebeurt, spelen gegevens of afbeeldingen uit onze collectie een rol.

Medewerkers vervullen ook verder een belangrijke rol bij publicaties over de geschiedenis van Groningen: als redactielid of eindredacteur van het tijdschrift Stad & Lande, dat vier keer per jaar verschijnt, als schrijver van bijdragen voor dit tijdschrift en als redactielid of eindredacteur van het Historisch Jaarboek Groningen.

Gebruik van onze collectie is een basistaak.

Publicaties 2022 door de medewerkers:

- 4 afleveringen van het tijdschrift Stad & Lande
- Historisch Jaarboek Groningen 2022
- 20 digitale nieuwsbrieven

Er worden algemene nieuwsbrieven verstuurd naast nieuwsbrieven voor de projecten Open het Stadsbestuur en Het beeld van Groningen. Tevens zijn er 5 nieuwsbrieven 'Nieuw in de collectie' verspreid.

8. ORGANISATIE

De Groninger Archieven zijn onderverdeeld in drie afdelingen: Collectie, Publiek en Bedrijfsvoering.

De directeur geeft leiding aan de afdeling Publiek en de adjunct-directeur aan de afdeling Collectie. De afdeling Bedrijfsvoering wordt geleid door het hoofd bedrijfsvoering.

In 2022 werkten 132 mensen voor de Groninger Archieven. De formatie (vaste en tijdelijke medewerkers) was op 31 december 42,66 fte.

Overzicht medewerkers:

In dienst	53
Detachering	7
Noorderbrug	22
Uitzendkrachten	2
Stagiairs	4
Vrijwilligers	45

De Groninger Archieven hechten veel waarde aan het bieden van kansen op werk voor mensen die minder gemakkelijk toegang hebben tot de arbeidsmarkt. De samenwerking met de Stichting Noorderbrug wordt dan ook zeer op prijs gesteld.

9. ONDERNEMINGSRAAD

De Ondernemingsraad van RHC Groninger Archieven bestond op 1 januari uit de volgende leden: R. Duursma (voorzitter), J. de Groot, E. Hopovac, B. Kampen (vice-voorzitter) en S. Vos (secretaris).

Het begin van het jaar stond nog in het teken van de coronacrisis en het geldende thuiswerkbeleid. Daarna kon iedereen vanaf maart 2022 weer op kantoor werken.

De OR vergaderde in 2022 zes keer met de directie. Vaste agendapunten, naast de genoemde coronacrisis, hierbij waren onder meer:

- Financiën
- (Interne) communicatie
- Personeel (thuiswerkbeleid, medewerkers die met pensioen gaan, sollicitatieprocedures, de aanstaande FuWa in 2023, die er op initiatief van de OR is gekomen)
- Huisvesting en dan met name plannen voor de verbouwing in 2023
- De aanstaande uittreding van het Rijk uit de gemeenschappelijke regeling en het zoeken naar nieuwe partners hiervoor
- Arbo

Verder zijn een aantal incidentele zaken besproken.

De OR heeft, op verzoek van het bestuur, op 9 december 2022 een gesprek met het bestuur gevoerd.

De OR tevreden is over de samenwerking en communicatie met de directie en ook dat hierbij een kritische dialoog mogelijk is.

10. VERSLAG ARCHIEFINSPECTIE GEMEENTE GRONINGEN

De door het bestuur van de Groninger Archieven benoemde gemeentearchivaris oefent toezicht uit op de niet-overgebrachte papieren én digitale archieven van de gemeente Groningen.

De gemeentearchivaris heeft de uitvoering van de inspectietaken opgedragen aan de archiefinspecteur.

Vanuit de gemeente wordt in toenemende mate beroep gedaan op de (wettelijke) adviseringstaken van de inspecteur, waardoor er weinig capaciteit overblijft voor de uitvoering van inspecties. Deze verschuiving hangt nauw samen met de digitalisering van de informatiehuishouding en 'archivering by design'. De gemeentelijke archiefvormer en de archiefbewaarpplaats vormen in de digitale wereld een keten, waarbij duurzame toegankelijkheid niet pas na of tijdens overbrenging, maar al bij de inrichting van werkprocessen en applicaties ontworpen en geborgd moet worden. Bij de advisering richting de gemeente over zaken die een relatie hebben met digitale duurzaamheid doet de archiefinspecteur regelmatig een beroep op de kennis en expertise die hierover aanwezig is bij het team e-depot van de Groninger Archieven. De inspecteur werkt nauw samen met de adviseurs digitale informatie. In de contacten met de gemeente treden ze geregeld gezamenlijk naar buiten, maar wel ieder vanuit de eigen rol en expertise.

Voorbeelden van dergelijke, soms wat langere, adviestrajecten in 2022 betreffen adviezen over de te realiseren randvoorwaarden bij het nemen van een generiek besluit over routinematige vervanging van te vernietigen en te bewaren stukken, over de toepassing van een nieuw ontwikkeld metadataschema conform de metadatastandaard MDTO, over de archiveringseisen te stellen aan DMS/RMA- en procesapplicaties en over de duurzame toegankelijkheid en (uitzonderingen op) de overbrenging van datasets, i.c. het Monumentenregister. Daarnaast heeft de inspecteur geadviseerd over de overbrenging van digitale informatieobjecten (de Concernbekendmakingen) naar het e-depot, migratie van archiefbescheiden, archivering van e-mails volgens de capstone-methodiek, waardering van geluidsopnamen van raadsvergaderingen, metadatering bij digitale handtekeningen, een toe te passen ordeningsstructuur en persoonsgegevens in dossieromschrijvingen en vernietigingslijsten. Ook heeft de inspecteur in het kader van een aanbestedingstraject geadviseerd over de eisen te stellen aan papier.

Ook in 2022 heeft de inspecteur met inbreng van de relatiebeheerder omvangrijke vernietigingsvoorstellen beoordeeld in het kader van de jaarlijkse vernietigingsronde en de wegwerking van achterstanden en daarvoor machtigingen tot vernietiging afgegeven. De archiefinspecteur heeft in 2022 deelgenomen aan het Strategisch Informatie Overleg (SIO) met vertegenwoordigers uit de informatie- en archiefgeleding van de gemeente Groningen. Daarnaast heeft de inspecteur deelgenomen aan inhoudelijke informatiesessies met de gemeente over Common Ground, de Wet Open Overheid en de metadatastandaard MDTO.

In 2022 heeft de inspecteur verschillende informatiebijeenkomsten digitaal bijgewoond en webinars gevolgd.

11. DVO's

Provincie Groningen

Het jaar 2022 viel op door de opname van nieuwe archieven. Aan het begin van het jaar zijn de districtsarchieven van Provinciale Waterstaat; het archief van de Dienst Zuiveringsbeheer; het archief van de Dienst Ruimte en Milieu en voorgangers, bodemsanerings en ontgrondingsvergunningen; het archief van de Dienst infrastructuur en voorgangers; en het archief van het Provinciaal bestuur (1990-1999) in totaal bestaande uit circa 375 meter in beheer genomen. In december is vervolgens het archief van Gedeputeerde Staten (2000-2012) bestaande uit circa 300 meter overgebracht.

Raadplegingen provinciaal archief 2022

Toegang	Naam	Aantal aanvragen
3	Gewestelijke Besturen in Groningen, 1798-1814 (1815)	590
38	Rijkshavenbedrijf Delfzijl, 1897 - 1957	11
425	Provinciaal Comité 'Nederland helpt Indië' in Groningen, 1945-1948	6
429	Provinciaal comité tot steun van Belgische vluchtelingen te Groningen, 1914 - 1931	14
430	Provinciale Vrouwenraad te Groningen, 1954-1999	1
691	Stichting Noordelijke Economisch-Technologische Organisatie, 1934 - 1990	28
698	Havenschap Delfzijl, 1958 - 1986	7
702	Groninger Stichting voor Geestelijke Gezondheidszorg, 1940-1983 (1986)	15
742	Provinciale waterstaat Groningen, (1850) 1865-1955	15
800	Gouverneur, na 1850 Commissaris des Konings in de provincie Groningen, 1814-1941 (1950)	49
802	Provinciale Groningse Schoonheidscommissie, 1946-1982	8
806	Commissie inzake de exploitatie van de haven te Delfzijl, (1902) 1911-1950	8
889	Provinciale commissie van onderwijs, 1815-1857	25
890	Districtschoolopzieners op het lager onderwijs, (1803) 1812-1857	1
891	Schooltoezicht op het lager onderwijs Groningen, 1858-1885	2
913	Provinciale Staten der provincie Groningen, 1814-1941	13
982	Dienst Provinciale Waterstaat Groningen, 1850-1980	1
1099	Gedeputeerde Staten van Groningen, 1814-1942	505
1103	Gemeentelijke releve's en leggers van de grondbelasting, 1814-1832	16
1123	Hoofdcommissie Nationaal Gedenkteken te Heiligerlee, 1867 - 1879	4
1152	Kabinet van de Commissaris des Konings (der Koningin), 1814-1945	15
1153	Griffier van Staten der provincie Groningen, 1814-1941	1
1164	Provinciale Waterstaat van Groningen, 1956-1990 (1991)	2
1165	Kabinet van de Commissaris der provincie, 1942-1945	36
1166	Kabinet van de Commissaris der Koningin, 1945-1995	11
1173	Provinciale Archeologische Commissie, 1914-1997	2
1776	Provinciaal Bestuur van Groningen, (1824-) 1942-1976 (1987)	169
2153	Inspectie Bejaardenoorden, 1961-1979	1

2195	Gedrukte besluiten e.d. van het Provinciaal Bestuur van Groningen, 1802-1976	183
2197	Ambtelijke Werkgroep Milieucoördinatie, 1973-1988	3
2198	Provinciale Planologische Dienst van Groningen, 1942-1990	30
2291	Gedeputeerde Staten van Groningen: bestemmingsplannen, 1930-1976	73
2542	Provinciaal bestuur van Groningen (2), (1943) 1977-1990 (2003)	142
2806	Provinciaal bestuur van Groningen (3), (1927) 1990-1999 (2007)	36
3221	Dienst Ruimte en Milieu en voorgangers, bodemsaneringen en ontgrondingsvergunningen, (1924) 1960-2001	9
3223	Dienst Zuiveringsbeheer provincie Groningen, 1954-1999 (2000)	19
3232	Inventaris van het archief van Gedeputeerde Staten van Groningen, (1978) 2000-2012 (2020)	3

Waterschap Noorderzijvest

De concept-inventarissen van het archief van het waterschap Hunsingo over de periode 1980-1989 en de periode 1990-1994 zijn voor commentaar toegezonden aan het waterschap Noorderzijvest. Hetzelfde geldt voor de concept-toegang van het archief van de stichting Groninger Poldermolens en taakvoorgangers. Het waterschap heeft op- en aanmerkingen op de beide inventarissen van waterschap Hunsingo toegezonden en er is een begin gemaakt met het verwerken daarvan.

Bijlage 1

Overige functies van de bestuursleden in 2022

B.N. Benjamins (bestuurslid tot juli 2022):

- Wethouder gemeente Groningen (betaald)
- Voorzitter Raad van Toezicht Stichting TT Week Assen (betaald)

J.R. Honkoop:

- Coördinerend beleidsmedewerker bij Ministerie van Economische Zaken (betaald)

D. Mulder:

- Lid bestuur Scholten- en Kammingafonds (onbetaald)
- Ambassadeur Dierenpension Drenthe (onbetaald)
- Voorzitter Stichting Vrienden Stefanuskerk Westerbork (onbetaald)
- Adviseur van twee Toukomstprojecten van het Nationaal Programma Groningen (betaald)

I. Noordhoff:

- Lid Raad van Commissarissen Waterbedrijf Groningen (betaald)
- Lid Raad van Commissarissen Woongroep Marenland (betaald)
- Bestuurslid Stichtingsraad Natuur- en Milieufederatie Drenthe (onbetaald)
- Bestuurslid Stichting Gebiedsfonds Drentsche Aa (onbetaald)
- Bestuurslid Stichting Verdronken Geschiedenis (onbetaald)
- Bestuurslid Vereniging Dorpsbelangen Midlaren (onbetaald)

K.F. Schuiling:

- Burgemeester gemeente Groningen (betaald)
- Lid Raad van Toezicht adviesbureau PBLQ (betaald)
- Bestuurslid Stichting Beroepsopleiding Gemeentjuristen (SBG) (onbetaald)

K. de Wrede (bestuurslid vanaf december 2022):

- Wethouder gemeente Groningen (betaald)

Bijlage 2

Overzicht medewerkers

In 2022 waren 132 mensen werkzaam voor de Groninger Archieven waarvan 45 op vrijwillige basis, 7 op detacheringbasis, 22 van de Stichting Noorderbrug, 2 op uitzendbasis, 4 stagiairs en 53 in dienst van de Groninger Archieven.

De formatie van de Groninger Archieven (vaste en tijdelijke medewerkers) was 42,66 fte op 31 december 2022.

Naam	Functie
Aalberts, M.	mdw communicatie en marketing
Bakker-Koning, W.	mdw publieksontvangst
Beuse, A.	hoofd studiezaal/gemeentearchivaris/rijksarchivaris
Boelema, H.	mdw pr en communicatie
Boonstra, E.	mdw advies & beheer
Bos-Verschragen, P.R.N.F.	mdw publieksontvangst
Bul, H.	systeembeheerder
Burema, A.	mdw publieksontvangst
Danhof, M.	mdw pr en marketing
Duursma, R.	collectiebeheerder
Everts, H.	mdw digitalisering
Fraiquin, J.H.	mdw digitalisering
Groot, J. de	publieksadviseur/collectiebeheerder
Haaksema, R.	adviseur digitale informatie
Heide, B. van der	mdw advies & beheer
Hermse, M.	mdw nieuwe media beeld & geluid/publieksadviseur
Hesseling, J.	mdw advies & beheer
Hogardi, C.L.	mdw advies & beheer
Hopovac-Cepic, E.	behoudsmedewerker
Hosvelt, H.M.	mdw digitalisering
Jager, H.	mdw advies & beheer
Jonge, E. de	directeur/hoofd Publiek
Jonge, M.E. de	collectiebeheerder
Jongh, F. de	publieksadviseur/mdw digitaal archief
Kaats-Braam, M.	mdw financiën/controller
Kampen, B.	mdw digitalisering/mdw digitaal archief
Kampen, S.	behoudsmedewerker
Kerkhof, E.M.	mdw advies & beheer
Kloosterhof, M.S.	collectiebeheerder
Kolkert, W.J.	publieksadviseur
Konneman, H.	projectmedewerker
Koops, A.	systeembeheerder/webmaster
Krol, Y.	hoofd bedrijfsvoering
Kuper, S.	mdw facilitaire zaken
Lameijer, B.	mdw digitalisering
Loer-Iwema, I.F.	mdw personeel & financiën
Meer, H. van der	collectiebeheerder/inspectie & relatiebeheer
Muskitta, N.	mdw advies & beheer/mdw digitalisering
Nap, R.T.	mdw publieksontvangst
Nijboer, J.I.	mdw advies & beheer
Plas, G.H.J.	mdw verfilming & digitalisering
Polkerman, J.W.	behoudsmedewerker
Renders, C.P.J.C.	collectiebeheerder/inspectie

Riem, P.H.	publieksadviseur
Ritzema, H.C.	applicatiebeheerder
Roller-Baykal, D. de	mdw advies & beheer
Romijn, H.	adjunct-directeur/hoofd Collectie
Rozema-Woldhuis, H.A.	mdw secretariaat
Stedema, V.	collectiebeheerder/mdw digitaal archief
Troost, R.A.E.	mdw collectiebeheer
Tuinman, N.H.	mdw advies & beheer
Uni, R.	mdw advies & beheer
Vonk, J.A.	publieksadviseur
Vos, S.R.	collectiebeheerder
Wal, D. van der	publieksadviseur
Warnar, U.C.	mdw digitale informatievoorziening
Waterborg, J.A.P.	bibliothecaris
Wierdsma, H.	publieksadviseur
Wilkens, A.	mdw advies & beheer/mdw publieksontvangst
Wolde, A.M. de	collectiebeheerder
Zuidema, R.	publieksadviseur

Vrijwilligers collecties

W.D. Bennik, K. Bollegraaf, P. Bruin, H.A. Kerkhof, M.A. Kerkhof, K. van der Meulen, J. van der Molen, J. Stienstra

Vrijwilligers nieuwe media, beeld en geluid

T.R. Bekius, H.L. van den Broek, W.B. Hoiting

Vrijwilligers bibliotheek

M.J. Heidema, A.A.V. Punte, C.C. Wind-van den Broek

Vrijwilliger scanafdeling

J. de Wolff

Stichting Noorderbrug

A. Bakker, C. Bakker, J. van Balkom, J. Ferwerda, I. Keizer, M. Kremer, L. Lodder, E. de Maar, B. Radersma, R.S. Schildt, A. Schuurin, G. Slager, L. Stiksma, E. Stuiver, J. van Tiel, P. Wierenga

Begeleiders: C. Eilander, B. Klinkhamer, S. Kruims, E. Peters, P. de Roo, M. Rosier

Vrijwilligers www.allegroningers.nl

A.E. Buurma, K. Niemeijer, H.J. Pater, H.C. Sluman, T.K.J. Wagenaar, A.K. de Weerd, J.B.M. Wind

Vrijwilligers Het beeld van Groningen / www.beeldbankgroningen.nl

F.A.E. Broekema, R.M. van Heuvelen, A. Scholten, Z.L.B. Rigó

Vrijwilligers Poparchief

L. Coopman, A. Douwes, G. Groothuis, J.C. Hartenhof, E. Jaeggi, M. Kopijn, K. van Krimpen, M.R. Oostra, T.J. Otto, R. Pijning, M. Schaminée, J. Sijtsma, L. de Wit

Vrijwilligers Open het Stadsbestuur

M. Annema, N. Ellens, J. Sijtsma, A.G. Smit, E.A. Woldring-Hartman, J.P. Yilmaz

Stadshistoricus: J.F.J. van den Broek

Stagiairs

B.J. Stuiiver (Hanzehogeschool, Pedagogische Academie), G.J. van der Wal (Rijksuniversiteit Groningen, Geschiedenis), R. van Weeren (Universiteit van Amsterdam, Faculteit der Geesteswetenschappen, opleiding Boekwetenschap, Historische Cartografie), C.J. van Zanten (Hanzehogeschool, Academie Minerva)

Bijlage 3

Onderwijsgroepen

Basisonderwijs

1, 6, 8 en 13 april. Tweede Wereldoorlog Dichterbij voor groepen 7 en 8 van de Groninger basisscholen de Rietzee, de Pendinghe, de Kleine Wereld, Tamarisk, de Brug, AquaMarijn, Narnia, Olympus, de Haydenschool, de Bekenkampschool, Thule, Atlantis, Rehoboth, de Zaaier en de Lichtkring. In samenwerking met het Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen. 569 leerlingen.

10, 11, 12 en 17 mei. De Middeleeuwse Stad voor groepen 5 en 6 van de basisscholen IKC Dom Helder Camera (Groningen), obs Brunswerd (Uithuizen), obs Inspecteur Amerikaschool (Noordbroek) en Kentalis Tine Marcusschool (Groningen). In samenwerking met het Museum aan de A, het Pelstergasthuis en de gemeente Groningen. 166 leerlingen.

19 mei. Archiefontvangst voor 10 leerlingen uit de kleutergroep en groepen 4, 7 en 8 van de Rijdende School (school voor kinderen van kermisexploitanten) te Groningen.

6 juli. Historische dorpswandeling door Haren voor 2 groepen 7 van de Brinkschool. In samenwerking met Bas Stuiver, stagiair Pabo. 45 leerlingen.

7 juli. Historische wijkwandeling door Helpman voor 2 groepen 7 van de Haydenschool.

25, 26 en 27 oktober en 1, 3, 23, 24 en 25 november. De Middeleeuwse Stad voor groepen 5 en 6 van de basisscholen cbs de Triangel (Appingedam), de Citer (Appingedam), Theo Thijssenschool (Hoogezand), cbs de Wieken (Ten Post), obs Inspecteur Amerikaschool (Noordbroek), obs Brinkschool (Haren), Kindcentrum Noord (Delfzijl), rkbs St Anthoniusschool (Musselkanaal), obs de Vlinder (Ter Apel), basisschool St. Michael (Groningen), Walstraschool (Kropswolde), IKC Dom Helder Camera (Groningen) en sbo Delta (Winschoten). In samenwerking met het Museum aan de A, het Pelstergasthuis en de gemeente Groningen. 408 leerlingen.

Voortgezet Onderwijs

28 februari, 7 en 14 maart. Industrialisatieproject/Scholtenproject voor Alfa-College Havo/VWO, 51 leerlingen.

2 maart. Koude Oorlog-project voor VWO5, Montessori Lyceum. 52 leerlingen.

5 april. WOII-project (brononderzoek en stadswandeling), CSG Augustinus, VWO5, 38 leerlingen.

11 en 12 april. Archiefintroductie voor 2^e jaars Praediniusgymnasium, 70 leerlingen.

12 en 24 oktober. Archiefintroductie aan de hand van een depotrondleiding voor in totaal vier groepen 4^e jaars Praediniusgymnasium. Met stukken rond multiperspectiviteit en fakenews. 75 leerlingen.

Beroepsonderwijs

25 januari. Presentatie voor leerlingen Pabo over het verzorgen van een erfgoedles. 45 leerlingen.

10 oktober. Noorderpoortcollege. Archiefintroductie aan de hand van een depotrondleiding en onderzoek in de studiezaal naar een aantal historische rechtszaken voor leerlingen van de MBO-opleidingen Recht, Finance, Officemanagement, Marketing en Communicatie en Zakelijke dienstverlening. 35 leerlingen.

25 en 28 oktober. 4 klassen VMBO Wessel Gansfort College uit Groningen. In samenwerking met Bitterzoet Erfgoed. 178 leerlingen.

14 en 15 november. Oosterparkproject (in het kader van workshops Burgerschap) voor meerdere jaargangen en opleidingen binnen het Alfacollege uit Groningen. 35 leerlingen.

30 november. 2 klassen VMBO Hogeland College uit Winsum. In samenwerking met Bitterzoet Erfgoed. 71 leerlingen.

Wetenschappelijk onderwijs

2 en 3 juni. Archiefintroductie eerstejaars geschiedenis. Circa 150 studenten.

September – oktober. Diverse bijeenkomsten en werkgroepen voor de geschiedeniscolleges: Bronnen en methoden cultuurgeschiedenis, Bronnen en methoden politieke geschiedenis, Bronnen en methoden premodern en vroegmodern, Bronnen en methode economisch en sociale geschiedenis. Circa 150 studenten.

Gedurende het jaar. Begeleiding van studenten minor Data Wise. 5 deelnemers.

22 en 28 november. Mastercolleges Archieven en Internetbronnen voor de opleiding Geschiedenis Vandaag/History Today van de RUG. 15 studenten.

14 december. Archiefonderzoek in het kader van een Master- en derdejaars Bachelor college Schrift, Handschrift en Druk van de opleiding Classical, Medieval en Renaissance Studies. 10 studenten.

November en december. Mastercolleges Paleografie en Landschapsgeschiedenis voor de opleiding Kunst- en Cultuurwetenschappen van de RUG. Zeven colleges met aanvullend project met studiezaalbezoek. 12 studenten.

November en december. Master studenten geschiedenis, twee bijeenkomsten, veel studiezaalbezoek. 12 studenten.

Bijlage 4

Nieuwe en herziene toegangen

In 2022 werden de volgende nieuwe of herziene toegangen gepubliceerd:

- Dienst Onderwijs Cultuur Sport Welzijn (OCSW) van de gemeente Groningen, 1987-1999
- Jan Derk Plenter, 1936-2005
- Koninklijke Liedertafel 'Gruno', 1853-2015 (herzien)
- Inspecteur van het Postdistrict te Groningen, 1815-1927 (herzien)
- Jan Boer, 1890-1983
- Zwartsenberg Mode BV, 1917-2008 (herzien)
- College van Bestuur van de Rijksuniversiteit Groningen, 1961-1995
- Dienst Infrastructuur [van de provincie Groningen] en voorgangers, 1947-2001
- Provinciale Waterstaat van Groningen, districtsarchieven, 1948-1990
- Plaatselijk bestuur (1798-1810) en gemeentebestuur (1811-1920) van Haren, 1798-1920
- Architect J.A. Boer, 1908-1971
- Rundveefok- en melkcontroleverenigingen in Groningen, 1890-1987 (herzien)
- Filmgroep Dubbel 8 te Veendam, 1958-2015
- Hervormde gemeente Musselkanaal, 1858-2009
- Afdeling Beeldende Kunstenaars Regeling (BKR) / Regeling Complementaire Arbeidsvoorziening Beeldende Kunstenaars en haar voorlopers, 1947-1987
- Voogdij van het Sint Anthony Gasthuis, 1481-2015 (herzien)
- Hervormde gemeente Termunten en Borgsweer, 1784-1996 (herzien)
- Afdeling Ten Boer-Ten Post van Passage, christelijke vrouwenbeweging, voorheen CPB/Nederlandse ChristenVrouwenbond, 1948-2014
- Afdeling Uitwierde van de Nederlandse Bond van Plattelandsvrouwen, 1946-1988
- Christelijke school te Den Andel, 1902-1996
- Stichting Provinciaal Steunpunt Randgroepjongerenwerk, vanaf 1989 Stichting Provinciaal Ontwikkelingsinstituut voor Integraal Jeugdbeleid, 1983-1999
- Willem Lodewijk Gymnasium, 1920-1980 (herzien)
- Biebelvertoalwaarkploug, 1973-2008
- Bond van Groninger Graanhandelaren, 1927-1977 (herzien)
- Stukken, meest charters, van particuliere herkomst, 1493-1795
- Werkvoorzieningschap in de provincie Groningen voor administratieve dienstverlening, het Provinciaal Werkvoorzieningschap voor Hoofdarbeiders (PWH) en diens opvolger de Zodiakgroep, 1969-2000
- Plaatselijk Nut Aduard, 1892-2021

Bijlage 5

Beknopte balans per 31 december 2022

	31-12-2022	31-12-2021
Activa		
Materiële vaste activa	1.073.814	919.317
Vorderingen	162.051	137.832
Liquide middelen	5.910.661	3.193.083
Overlopende activa	0	0
Totaal activa	7.146.526	4.250.232
Passiva		
Eigen vermogen	884.574	755.869
Voorzieningen	2.006.408	1.576.676
Vaste schulden	2.991.071	0
Netto vlottende schulden	914.922	1.692.685
Overlopende passiva	349.551	225.002
Totaal passiva	7.146.526	4.250.232

Beknopte staat van baten en lasten over 2022

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
Baten			
Algemene baten	5.177.167	5.057.813	5.188.747
Diverse baten	87.592	80.000	59.328
Overige baten	150.955	119.971	111.420
Totaal baten	<u>5.415.714</u>	<u>5.257.784</u>	<u>5.359.495</u>
Kosten			
Personele kosten	3.088.432	3.193.856	3.126.460
Directe materiële kosten	73.824	70.000	83.294
Projectkosten	124.630	62.479	44.453
Huisvestingskosten	1.293.752	1.242.715	1.351.677
Organisatie en overheadkosten	484.181	591.581	512.367
Afschrijvingskosten	190.131	230.117	200.085
Dotaties aan projecten	0	0	0
Rentekosten	32.059	4.100	2.979
Totaal kosten	<u>5.287.009</u>	<u>5.394.848</u>	<u>5.321.315</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor bestemming	<u>128.705</u>	<u>-137.064</u>	<u>38.180</u>
Toevoeging aan bestemmingsreserves	-133.000	0	-120.000
Onttrekking aan bestemmingsreserves	124.630	62.479	44.453
Resultaat na bestemming	<u>120.335</u>	<u>-74.585</u>	<u>-37.367</u>

COLOFON

Bijdragen

Malou Aalberts, Albert Beuse, René Duursma, Jaline de Groot, Elvedina Hopovac, Eddy de Jonge, Mirjam de Jonge, Marielle Kaats, Bram Kampen, Albert Koops, Henk van der Meer, Gert Plas, Karel Renders, Peter Riem, Huub Ritzema, Harma Rozema, Vincent Stedema, Johanne Vonk, Sebastiaan Vos, Johan Waterborg en Rixt Zuidema

Redactie

Eddy de Jonge, Harma Rozema-Woldhuis

RHC Groninger Archieven
Cascadeplein 4
9726 AD Groningen
Postbus 30040
9700 RM Groningen